הלכה · משנה תורה · מפרשים · מלאכת שלמה · ספר הפלאה

מלאכת שלמה על משנה תורה, הלכות נדרים

רבי שלמה חכים

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מלאכת שלמה על משנה תורה, הלכות נדרים

רבי שלמה חכים

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מלאכת-שלמה-על-משנה-תורה-הלכות-נדרים/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ה 4
הלכה ב 4
הלכה ד 4
הלכה יג 5
פרק יב 5
הלכה יד 5

פרק ה

הלכה ב

כיצד נדר או נשבע וכו'. יש לעמוד במי שאמר לחבירו קונם ביתך שאיני נכנס ומכרה וקנה בית אחרת שכתבו הפוסקים הלא המה הריב"ש בסי' שנ"ו ומהרלב"ח סי' ע"ב שאסור לכנס בבית זאת שקנה וכמ"ש הרב מל"מ ז"ל בפ"ח מהל' גרושין והש"ך ביו"ד סי' רי"ו כתב בהפך שמותר ליכנס ושכן הוא דעת הרשב"א יעו"ש ולענ"ד קשה לי לכל הני רבוותא שנראה שדבר זה הוא מחלוקת בין רבינו יצחק ובין ר"י בעל התוס' והביאם התוס' בפ' המוכר את הבית (בבא בתרא דף ס"ג) ד"ה ואמאי והא אין אדם מוכר דבר שלא בא לעולם וכו' וז"ל לא הוה מצי לשנויי ר' מאיר היא וכו' ורבינו יצחק פי' דלא מצי מוקי לה כר"מ דאפי' ר"מ מודה דכל דבר שאינו בעולם דלא קנה כדאמרי' בפ"ק דגטין והכא קתני ואם אמר לי ולבני מת יתנו לבניו ואין נראה לר"י טעם זה דשמא לבניו שהן בעולם קאמר ע"כ הרי דמי שאומר שיתנו לבניו אחריו והיו לו בנים שלא נולדו בשעת האמירה ונולדו אח"כ באנו למחלוקת דרבינו יצחק ור"י ודכוותא נמי באומר ביתך שאיני נכנס אם אסר בית שעדין לא קנה וקנאה אח"כ או לא אסר כי אם בית שהיה לו באותה שעה בהא תליא המחלוקת ומהתימה מהרבנים הנ"ל הללו אוסרין והללו מתירין ולא הזכירו מזה כלום. ולפום ריהטא היה נראה לחלק דהתם שאני שבא להתנות להנאת עצמו ובניו ומשו"ה מסיק נמי לבניו העתידין לילד משא"כ באוסר בית חבירו דלא אסיק כי אם מאי דקמיה כדאמר בש"ס בכמה דוכתיה לענין קדושין וגרושין דשאני גרושין דלרחקא קאתי ומשו"ה אצטלית דוקא. אמנם ראיתי בס' חקרי לב בחלק יו"ד ח"ג סי' ל"ח שהקשה מההיא דאמרינן בנזיר דאפי' במילתא דלא קיימא קמיה דאיניש מסיק איניש אדעתיה היפך הרב ש"ך והרשב"א ז"ל. ותם אני שלא זכר ש"ר לדברי הרבנים אלו וצריך ישוב.

הלכה ד

האומר לחבירו ככר זו אסורה עליך וכו'. עיין במרן ז"ל ועיין בהרדב"ז בחידושיו על רבינו שכתב בתוך לשונו ואפשר שהיה גורס ככר זו עליך וכו' יעו"ש. ולענ"ד נראה דלא אפשר לומר הכי שהרי בפ"ד דמעילה ה"י פסק לענין דאם נתנו במתנה דמעל המקבל וז"ל האומר לחברו ככרי עליך הקדש וכו' המקבל מתנה מעל ע"כ הרי דלא כתב מילת זו וק"ל.

הלכה יג

מי שנשבע או נדר שישא אשה או שיקנה בית וכו' אין מחייבין אותו לישא אשה או לקנות מיד אלא עד שימצא דבר ההגון לו. כתב מהרי"ט ז"ל בח"א סי' קל"א וז"ל אלא ההיא דמרובה הוי טעמא משום דנדרים של מצוה הם ליקח בית ולישא אשה בארץ ישראל מצוה עליו לקיימן לאלתר כל שמוצא דבר הגון ואם עבר עובר לאלתר בבל יאחר דבפ"ק דר"ה אמרו וצדקה עובר עליה לאלתר דהא קיימי עניים הכא נמי הא קאי בית הא קאי אשה מצוה לקיים דברו מיד להשתקע בא"י שישיבת א"י מצוה היא וקנין בית בא"י מצוה הוא משום ישוב א"י יעו"ש ואין נראה כן מלשון הפוסקים ומדברי רבינו שלא הזכירו ישוב א"י כי אם לישא אשה או לקנות בית משמע דס"ל דאפילו בנדרי רשות אמרינן הכי וכן נראה מלשון הטור ביו"ד סי' רי"ט גם מאי דמשמע מדברי מהרימ"ט ז"ל דבצדקה דקיימי עניים קאי בבל יאחר לאלתר אם לא מקיים דברו איברא שכן משמע מלשון רבינו בפ"ח מה' מתנות עניים והטור ביו"ד סי' רנ"ז וכן כתב להדיא מרן בב"י. אמנם קשה קצת דהרשב"א והר"י מטראני פליגי על זה וס"ל דאינו עובר אלא אחר ג' רגלים וכמ"ש הר"ן בפ"ק דר"ה וכן כתב הרשב"א בחידושיו לנדרים בפ"ק ואיך נקטי בפשיטות מהרי"ט ז"ל ומרן ז"ל היפך סברתם (א"ה עיין בעט"ר מורי זקיני הרב המחבר בס' הנחמד כסא שלמה דף ו' ע"א ועיין בס' קול בן לוי דף כ"ב ע"ב ובס' שרשי הים ח"ב דף קנ"ה ועיין בס' שדה הארץ ח"ג דף פ"ו ע"א מ"ש על דברי הרדב"ז בסי' רפ"ד יעו"ש והן הן דברי הרשב"א בחידושיו שהביא הר"ן ז"ל ולא ידעתי מאי מקשה עליו מאחר שהוא מחלוקת הראשונים ז"ל וכמ"ש עט"ר מורי זקיני זלה"ה).

פרק יב

הלכה יד

והבעל מפר נדרי שתי נשיו כאחת וכו'. כתב מרן בפ' נערה המאורסה (נדרים דף ע"ג) איבעיא להו בעל מהו שיפר שתי נשיו כאחת אותה דוקא או לא דוקא אמר רבינא ת"ש אין משקין שתי סוטות כאחת מפני שלבה גס בחברתה ר' יהודה אומר לא מן השם הוא זה אלא משום שנאמר והשקה אותה לבדה ופי' רש"י והשקה לבדה דוהשקה דוקא משמע אחת ולא שתים והר"ן ז"ל פי' וז"ל משום שנא' והשקה במפיק הה"א דהו"ל כאילו כתיב והשקה אותה לבדה וכן פי' הרא"ש ז"ל אלא דממ"ש בסוטה דף ח' משמע דכתיב אותה בפירוש דקאמר שם ר"י אומר לא מן השם הוא זה אלא אמר קרא אותה לבדה ופריך ותנא קמא הא כתיב אותה ומשו"ה הוכרח רש"י שם לפרש דאותה הוא מוהשביע

אותה הכהן וכן הוא בספרי על פסוק והקריב אותה הכהן יעו"ש (א"ה עיין בס' בית ישחק פ"ד מהל' סוטה ובס' ספרי דבי רב דף י"ט וראיתי בס' אור יקרות בפירקין שהביא דברי מרן כ"מ ותמה עליו דהא דברי הרמב"ן היא גמרא ערוכה בסוטה דף ח' והכי איתא התם אהא פלוגתא ופריך ות"ק הכתיב אותה ומשני ת"ק ר' שמעון היא דדריש טעמא דקרא וכו' עד מאי בינייהו איכא בינייהו רותתת הרי בבירור דלכו"ע דרשינן אותה יעו"ש ולא זכיתי להבין דבריו דהא גם הר"ן ז"ל שם בנדרים כתב וז"ל ואין כן דעת הרמב"ן משום דבפ"ק דסוטה אמרינן ת"ק ר"ש היא דדריש טעמא דקרא ומה טעם קאמר מה טעם אותה לבדה מפני שלבה גס בחברתה (אלא) [אלמא] דלכו"ע דרשינן אותה לבדה יעו"ש וגם מרן כשהביא דברי הר"ן בשם הרמב"ן כתב דבכמה דוכתי לכו"ע אותה דוקא ות"ק דאמר מפני שלבו גס בה לא פליג וכו' ואפ"ה כתב מרן (דרבנן) [דרבינו] סובר דרבינא מדרבנן פשט לבעיין דלא משמע (לנו) [להו] אותה דוקא וכו' (איכא) [וכאיכא] מאן דאמר שהביא הר"ן ז"ל וא"כ מה מקום מצא לתמוה על מרן ז"ל ודוחק לומר דכונתו ז"ל הוא כיון דהיא גמרא ערוכה מ"ש הרמב"ן א"כ איך מוקי דהרמב"ם ס"ל היפך מזה דמלבד דהכי כתב הר"ן בשם איכא מאן דאמר גם לא משמע כן מדבריו).